

BISKUPSKI ORDINARIJAT MOSTAR

SVIMA ŽUPSKIM UREDIMA

B I S K U P I J I

Broj: 562/67.

ZAJEDNIČKA POSLANICA EPISKOPATA UZ POČETAK "GODINE VJERE".

Na proljetnom zasjedanju plenarnih biskupskih konferencija u lipnju ove godine naši su Biskupi izdali posebnu poruku (poslanicu) kleru i vjernicima uz početak "Godine vjere". Poslanicu dostavljamo u privitku s tim da se na blagdan apostolskih prvaka sv. Petra i Pavla, 29. VI. t.g. pročita vjernicima s oltara. Ako se negdje ne bi mogla taj dan pročitati, neka se pročita vjernicima u drugu nedjelju, t. j. 9. srpnja t.g., a ne 2. srpnja, kad se slavi u Crkvi PAPIN DAN.

Broj: 563/67.

NOVE ODREDBE O CRKVENIM BILJEZIMA

U lipnju ove godine plenarna biskupska konferencija donijela je nove odredbe o visini crkvenih biljega u administrativnom poslovanju župskih ureda i biskupskih kancelarija. Zbog toga mijenja se naš dijecezanski taksovník, koji smo izdali bili 22. ožujka t.g.

Stoga u privitku dostavljamo DIJECEZANSKI TAKSOVNÍK uskladjén s novim odredbama biskupskih konferencija. Stupa na snagu 1. srpnja t.g. Sve takse, župske i biskupske kancelarije te biljegovina, potpuno ili djelomično opraštaju se, već prema tome, siromašnim strankama.

Broj: 564/67.

HRVATSKO NARODNO HODOČAŠĆE U RIM

U "Godini vjere", prigodom 1900-godišnjice mučeničke smrti sv. Petra i Pavla, sredinom rujna ove godine krenut će pod vodstvom kardinala Šepera i drugih hrvatskih biskupa hrvatsko narodno hodočašće u Rim. Hodočašće će trajati oko 8 dana. Ići će u dvije glavne skupine. Jedna će se skupina u autobusi-ma prebaciti trajektom iz Splita preko Jadrana i vratiti se iz Rima preko Venecije i Trsta. Druga skupina ići će iz Zagreba vlakom i autobusima. Obje skupine sastat će se u Rimu i imati zajedničku audijenciju kod sv. Oca. Predviđa se, da bi trošak cijeloga puta iznosio od 60 do 80 tisuća starih dinara, već prema tome kojim se putem ide. Poblíže obavijesti o hodočašću donosit će "Glas Koncila" u svojim narednim brojevima.

Poželjno je da bi i iz naših biskupija pridružio se što veći broj svećenika i vjernika ovome narodnome hodočašću. Stoga neka župnici nastoje oduševiti svoje vjernike za ovo hodočašće, te neka im pomognu, da se na vrijeme prijave dijecezanskom odboru na ordinarijatu u Mostaru, i pripravnóm odboru u Splitu ili Zagrebu.

Broj: 565/67.

SLANJE DJEVOJKA IZVAN DRŽAVE U SAMOSTANE

Upozoravamo sve župske urede i svećenike, da se ne šalju djevojke iz naših krajeva u inozemne samostane bez obavještenja Ordinarijata, kojemu treba poslati sve podatke o osobama, koje žele ići u inozemstvo, u samostane, bilo na rad ili u novicijate.

Mostar, dne 23. lipnja 1967.

+ P E T A R, biskup

Iz kancelarije Ordinarijata:

1) STUPNJEVI PJEVANIH SV. MISA

Sv. Zbor Obreda izdao je 5. ožujka 1967.g. INSTRUKCIJU O SV. GLAZBI U SV. BOGOSLUŽJU. Instrukcija je stupila na snagu na Duhove, 14. svibnja t.g. Dok župnici ne dobiju prijevod Instrukcije u Djakovačkom Vjesniku ili "Službi Božjoj", ovdje upozoravamo na stupnjeve pjevane sv. mise. O pjevanju u misi govori III poglavlje Instrukcije.

Tamo izričito stoji:

1) Kad se slavi Euharistija uz sudjelovanje puka, osobito nedjeljom i blagdanom, valja nastojati, koliko je moguće, služiti pjevanu misu, makar i više puta na dan. Da bi svečano slavljenje sv. Mise bilo što lakše i ujedno prikladno sposobnostima raznih liturgijskih zajednica, predlažu se tri stupnja pjevane mise:

2) Za prvi stupanj pjevane mise treba pjevati:

- a) U obredima kod ulaza: pozdrav svećenikov - odgovor puka i molitva dana.
- b) Kod službe riječi: Aklamacije kod Evandjelja - odgovore vjernika.
- c) Kod euharistijske žrtve:
 - prikaznu molitvu; prefaciju s dijalogom na početku i Svet;
 - zaključnu doksologiju Kanona;
 - Molitvu Očenaš s uvodom i embolizmom;
 - Mir Gospodnji...; popričesnu molitvu i formulu otpuštanja.

3) Za drugi stupanj pjevane mise valja pjevati:

- a) Sve ono što se je pjevalo kod prvoga stupnja;
- b) Gospodine, smiluj se; Slava; Vjervanje; Jaganjče Božji;
- c) Molitvu vjernika.

4) Za treći stupanj pjevane mise valja pjevati:

- a) sve ono, što se pjevalo kod prvoga i drugoga stupnja;
- b) pjesmu kod ulazne procesije (introitus) i pričesnu pjesmu (communio);
- c) Graduale, Tractus, Alleluia;
- d) prikazna pjesma;
- e) Čitanja sv. Pisma (poslanica, Evandjelje), ukoliko se ne bi pokazalo zgodnijim da se to proklamira bez pjevanja.

Kod "Ordinaria Mise" može se pjevati tako, da jedan vers pjeva zbor, a drugi puk, ili da puk bude podijeljen u dva kora. (br. 7). Treba nastojati da puk sudjeluje u "Proprium-u" s lakšim melodijama (br. 6). VJEROVANJE - budući da je formula ispovijesti vjere - prikladnije je da ga svi pjevaju, ili da se na takav način moli, koji osiguravaju prikladno sudjelovanje vjernika; SVET, kao zaključni usklik prefacije, dolikuje se da ga pjeva puk zajedno sa svećenikom; JAGANJČE BOŽJI može se toliko puta ponavljati, koliko je potrebno, napose kod koncelebracije, za vrijeme lomljenja hostija (br. 7). Dolikuje se da OČENAŠ pjeva puk zajedno sa svećenikom (br. 8). Ništa ne smeta da se i u tihim misama pjeva jedan dio "Proprium-a" ili "Ordinarii Missae". Nekad se može pjevati i koja druga pjesma na introit, ofertorij, communio i kraj mise. Nije pak dosta da ova pjesma bude euharistijska, nego mora odgovarati odnosnim dijelovima Mise, blagdanu ili liturgijskom vremenu. (br. 9).

+ + +

2) NACRT OBREDA SV. MISE. Na Petrovdan stupa na snagu II Instrukcija o primjeni Konstitucije o sv. liturgiji. Dok ne dobijemo izmjenjeni obred sv. mise, pokušali smo sastaviti nacrt obreda sv. mise po načelima II Instrukcije, da bi omogućili svećenicima, da se lakše priviknu na promjenjeni - privremeni - obred, do novog OBREDA SV. MISE, na kojem radi Vijeće za provedbu liturgijske Konstitucije.

3) POSEBNO PREPORUČAMO knjigu "CRKVA U MALCM", koju je napisao pučki misionar o. Petar Bulat D.I. Knjiga je namijenjena bračnim drugovima, roditeljima o obiteljskom životu i odgoju djece, a i svećenici će u njoj naći mnogo pobudnih misli za rad u župi na uzdizanju obitelji. Knjigotiskom, ilustrirana, cijena 1200 st. Dinara. Može se dobiti i na Ordinarijatu.

Naručuje se: O. Petar Bulat, Zagreb, Palmotićeva br. 33.

UZ "GODINU VJERE"

PASTIRSKA PORUKA KATOLIČKIH BISKUPA JUGOSLAVIJE

DRAGA BRAĆO SVEĆENICI !

DRAGI VJERNICI !

1. Poznato vam je iz katoličke štampe, da je Sv. Otac Pavao VI, povodom 1900-godišnjice mučeništva svetih apostola Petra i Pavla, vrijeme od 29. lipnja o.g. do 29. lipnja slijedeće godine proglasio "GODINOM VJERE". U tom smislu izdao je 22. veljače o.g. Apostolsko pismo, koje je uputio cijeloj Crkvi.

Odazivajući se svim srcem pozivu, mislima i nakanama Sv. Oca vaši Biskupi, sakupljeni na plenarnoj biskupskoj konferenciji u Zagrebu, smatraju prikladnim i potrebnim, da braći svećenicima kao svojim prvim suradnicima, a isto tako redovničkim zajednicama i svim vjernicima, upute ovo pismo. Svojim pismom želimo vas snažno potaknuti, da u ovoj godini vjere razmatrate što dublje božanski sadržaj Vjerovanja i da dosljedno, hrabro i s punim uvjerenjem, zasvjedočite svoju vjernost Isusu Kristu i svoju iskrenu odanost Kristovu Namjesniku Sv. Ocu Papi.

2. U "Godini vjere", koja počinje blagdanom mučeničke smrti sv. Petra i Pavla, "htjeli bismo", piše Papa, "prikazati blaženim apostolima ispovijest individualne i kolektivne, slobodne i svjesne, nutarnje i vanjske, ponizne i iskrene vjere. Htjeli bismo, da ta ispovijest izbija iz dubine svih vjernih srdaca i da odzvanja u Crkvi u svima ista i puna ljubavi" (Apost. pismo). Sv. Otac želi, da Credo, molitva Vjerovanja, bude za pojedince, obitelji, župe, biskupije i cijelu Crkvu "jedan veliki čin vjere". "Želimo- kaže Sveti Otac-ovom zgodom posebno istaknuti, kako je to zgodna prilika, koju Božja providnost pruža Božjem narodu, da produbi svijest o svojoj vjeri, da je oživi, očisti, potvrdi i objavi" (Ib.)

3. I mi, vaši biskupi, smatramo ovu "Godinu vjere" doista darom Božje providnosti. Ona je poziv, da živa Crkva Božja, sav Božji narod, jednim srcem i jednim ustima, ovome naraštaju i u ovome vremenu, potvrdi i objavi svoje vjerovanje: odlučno i jasno, čvrsto i dosljedno. Poslanje je Crkve-koja je mistični Krist-, da ovom našem svijetu ponovno i ponovno, mirno i nepokolebivo svjedoči, da je Isus Krist jedini Spasitelj, jer je

po riječima Sv. Petra "pod nebom to jedino ime dano ljudima, po kome nam se treba spasiti" (Dj. Ap. 4,12).

Petar je bio onaj, koji je prvi u ime cijelog apostolskog zbora kod Cezareje Filipove ispovjedio vjeru u Krista kao Sina Božjega izjavljujući: "Ti si Krist, Sin Boga živoga!" (Mt 16,16).

Isus Krist govori o sebi: "Ja sam put, istina i život" (Iv. 14,6). To potvrđuje na sudištu pred Poncijem Pilatom, kad kaže: "Ja sam zato rođen i zato sam došao na svijet da svjedočim istinu. Svatko, tko je prijatelj istine, sluša moj glas" (Iv 18,37).

4. I danas mnogi ljudi poput Pilata postavljaju, bilo ravnodušno bilo tjeskobno pitanje: "Što je istina?" (Iv. 18,38). Mnogi su mučeni sumnjama, a mnogi su opet postali "brodolomci u vjeri", kako bi ih nazvao Sv. Pavao (1 Tim. 1,19). Nije ni čudo, kad znamo, kako se u modernom društvu već dugo vremena povredjuje dostojanstvo čovjeka i nastoji stvoriti u dušama raspoloženje nevjere. Želi se ukloniti iz ljudskih misli svaki pojam o vječnom Božjem Biću, a o Isusu Kristu piše se u nekim knjigama, da je mit i da nikada nije ni postojao. Pa tako onda moderni čovjek okupiran s bezbroj poslova, misli i planova, ponosan na svoja ostvarenja, a osim toga slabo poučen u vjeri i zato sklon, da se oslobodi viših moralnih načela, vrlo lako podliježe napasti nevjere. Pravo je rekao sv. Pavao: "Doći će vrijeme, kada ljudi ne će podnositi zdrave nauke, nego će prema svojim strastima nagomilavati učitelje, da im šaklaju uši, te će odvratiti uši od istine, a okrenut će se bajkama" (2 Tim 4,3-4).

Nijekanje Boga mnogi kušaju opravdati tobožnjim naučnim razlozima. Mi i ovoga puta svečano izjavljujemo, kao što je to učinio i Drugi vatikanski koncil, da nema sukoba između sigurnih istina znanosti i istina prave vjere. Znanost, dok ostaje na svom području objektivna i bez predrasuda, ne obara nijedne istine Božje. Bog sebi ne može protusloviti u onome, što nam poručuje u djelu stvaranja i po nadnaravnoj Objavi.

I zato ćemo mi, koji vjerujemo, svaki dan i pojedinačno i u obiteljima - moliti svoj radosni Credo - Vjerujem, da time izrazimo svoje čvrsto uvjerenje, a ujedno da živome Bogu pružimo zadovoljštinu za sve uvrede, koje mu se nanose nevjerom, i za sve povrede Njegovih prava i Njegove časti.

5. CREDO - VJERUJEM isto je tako naš ponizni i velikodušni odgovor Isusu Kristu, Sinu Božjemu, koji nam je sve objavio o Ocu. "Znam, kome sam vjerovao" (2 Tim 1,12), riječ je Sv. Pavla. U "Godini vjere" svakiput,

kad budemo molili Vjerovanje, učinit ćemo to istim dubokim uvjerenjem, o-
danošću i ljubavlju kao Sv. Petar u kafarnaumskoj zbornici: "Gospodine,
kome ćemo ići? Ti imaš riječi vječnoga života." (Iv 6, 68).

Doista, dragi vjernici, sadržaj našega Vjerovanja su riječi vječ-
noga života. U njemu su sadržane vječne istine o Bogu i čovjeku. U njemu
su dani odgovori na velika pitanja, kojih se čovjek kao razumno i slobod-
no biće nikada ne može odreći, jer ga zablude, kakogod bile blještave, ne
mogu trajno zadovoljiti. Lijepo je rekao Sv. Augustin: "Nemirno je naše
srce, dok se ne smiri u tebi, Bože!"

Odgovor Božji na ta pitanja siguran je i konačan. Credo je istina.
Tumači sav smisao čovjeka, svijeta i povijesti. Otkriva nam cjelokupni
Božji plan s čovjekom, koji je stvoren na sliku i priliku Božju, otkupljen
i pozvan, da Boga upozna i ljubi te na ovom svijetu živi "triježno, praved-
no i pobožno očekujući blaženu nadu i slavni dolazak velikoga Boga i naše-
ga Spasitelja Isusa Krista" (Tit 2,12-13).

Vjerom u Stvoritelja priznajemo apsolutni temelj reda, pravde i
mira. Naprotiv, po riječima Sv. Oca, "tamo gdje je odsutan Bog, nedostaje
i zadnji smisao stvari, svjetlo osnovne sigurnosti i nepobitna moralna ob-
veza, bez čega se ljudski poredak ne može održati" (Ib.). Credo je jamstvo
istinske slobode i punog dostojanstva ljudske osobe!

6. Naš VJERUJEM u "Godini vjere" ima osim toga biti izraz našeg potpu-
nog povjerenja i osobite vjernosti Sv. Ocu, Petrovu Nasljedniku. Papin-
stvo je ona božanska ustanova, nad kojom kroz svu povijest Crkve posebno
bdiye Duh Sveti, da bude nepogrešivi čuvar Vjerovanja. Kroz Petra Isus
Krist je Papi povjerio baštinu vjere, da bude njezin autentični tumač i
učitelj. Samo Petru je rekao: "Ti si Petar, i na toj stijeni sagradit ću
svoju Crkvu, i vrata je pakla i smrti ne će nadvladati" (Mat 16,18)! Samo
Petru je rekao: "Šimune, Šimune, pazi, sotona je dobio dopuštenje, da vas
može rešetati kao pšenicu, ali ja sam molio za tebe, da tvoja vjera ne
malakše. Tako i ti, kada se jedamput vratiš k meni, učvrsti svoju braću!"
(Lk 22,31-32). Samo je Petru nakon trostrukog ispita ljubavi rekao: "Pasi
janjce moje, pasi ovce moje." (Iv 21, 17).

Što je rečeno Petru, rečeno je i Pavlu VI. On je zakoniti nasljed-
nik prvog rimskog Biskupa, koji je bio odveden na križ, da mučeničkom smr-
ću proslavi Boga (Iv 21,19). On je zakoniti učitelj vjere, on je tumač
pravog koncilskog duha. I zato ćemo ga uvijek radosno slijediti! Izvrši-
vat ćemo inicijative, što nam dolaze iz Papina Rima, a ne ćemo se povoditi

za samozvanim učiteljima i buntovnim "reformatorima" Crkve, na kakve je već upozoravao Sv. Pavao svoje Kološane, kad im je pisao: "Pazite, da vas tko ne odvede za sobom 'filozofijom' - ispraznom prijevarom, koja se oslanja na predaju čisto ljudsku, na 'prirodne sile svijeta', a ne na Krista. -----budući da u njemu stanuje stvarno sva punina božanstva" (Kol 2,8-9).

U svim burama povijesti Papinstvo je sačuvalo neokaljani Credo. Papa i u ovo vrijeme bdi je nad njim, da ga neokrnjena, u svoj cjelini, preda budućim naraštajima, sve dok Gospodin ne dodje (1 Kor 11,26) kao Sudac. I Pavao VI prenosi Petrovo svjedočanstvo: "Uistinu, nismo vam najavili moć i dolazak našega Gospodina Isusa Krista držeći se lukavo izmišljene bajke, nego jer smo bili očevici njegova veličanstva..... A vi dobro činite, što upirete u nj pogled kao u svjetiljku, koja svijetli u tamnome mjestu..." (2 Petr 1,16-19).

Papa je, doista siguran, pouzdan svjetionik. I onda, kada brani istinu stvarne prisutnosti Isusove u Euharistiji; i onda kada štiti čast Majke Božje; i onda kada ljude upozorava, da će dobra djela biti nagrađena u vječnosti, a zla kažnjena u paklu. I onda, kada brani svetost obitelji, dostojanstvo čovjeka, socijalnu pravdu i stvar mira. Papa je i čvrst temelj jedinstva svete Crkve. On je za nas uvijek i svagda živi znak živoga Krista.

7. Napokon, dragi vjernici, što još mora za nas značiti naš Credo - Vjerujem? Evo što: našu potpunu poslušnost Božjemu pozivu i Njegovoj volji, koja zapovijeda dobro, a zabranjuje zlo. Mi moramo po svojoj vjери živjeti. Kolika je to nedosljednost i kolika sablazan, kada netko kaže: ja sam vjernik, ja vjerujem u Boga! - a psuje sveto ime Božje, oskvrnjava dan Gospodnji, mrzi ljude, čini^{im} nepravdu. Kako netko može govoriti: ja vjerujem u Isusa Krista! - a kroz dugi niz nedjelja ne dolazi k službi Božjoj i daleko se drži od Kristove žrtve, prisutne na oltaru. Kako se može spojiti Credo i grijeh! Mnogo ih ima, koji govore: mi smo katolici, mi vjerujemo! - a davno su zaboravili sklapati ruke na molitvu, ne će da se crkveno vjenčaju i svećenika ne zovu k umirućima. Kako se može ubijati nerodjene, gaziti bračnu vjernost, a u isto vrijeme tvrditi: mi smo vjernici! Što bi Sv. Petar rekao za takve? On je već davno napisao teške riječi: "Oni su izvori bez vode, magle koje tjera vihor. Za njih se čuva tamni mrak." (2 Petr. 2,17). "Vladajte se dostojno Evandjelja Kristova!" poručuje nam Sv. Pavao (Filiplj. 1, 27).

Mi vjernici moramo svoj Vjerujem moliti onim duhom i onim raspoloženjem duše, kojim ga je molila Presveta Djevica u dan navještenja. Ona je svoj Vjerujem u tom svetom trenutku izrazila riječima: "Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po tvojoj riječi!" (Lk 1,38).

Svoj VJERUJEM moramo svjedočiti, moramo ispovijedati čitavim svojim životom. CREDO neka prožme naš razum i naše srce, neka bude putokaz našoj savjesti i svijetlo našoj volji u svim odlukama života.

Roditelji, hoće li vaša djeca znati moliti i živjeti po vjeri? To će ovisiti u prvom redu o tome, kakvo ćete mjesto u svom domu dati našemu katoličkom Credo! Bude li svaki kutak vašega doma obasjan svijetlom Vjerovanja i budu li se vaša djeca, živeći zajedno s vama životom vjere, grijala na toplom ognjištu Božje ljubavi, onda se za njihovu budućnost ne trebate bojati.

I zato je, katolički roditelji, vaša sveta dužnost učiniti sve, kako bi vaša djeca upoznala i uzljubila velike istine katoličkog Vjerovanja. Isus Krist nam ga je objavio, apostoli su nam ga predali, Crkva ga je naučavala pod vodstvom Petra i njegovih nasljednika, nepogrešivih učitelja vjere. Istinitost našega Vjerovanja posvjedočili su nebrojeni mučenici stare i nove povijesti. O njegovoj plodnosti govore čitave vojske svetaca, heroja kršćanske dobrote i kreposti.

Još nešto da vam kažemo, dragi vjernici. Neka ne budu bojažljivi ni oni, koji sada samo u skrovištu srca šapuću svoj Credo. Neka ga ispovijedaju otvoreno i javno. Samo to odgovara časti Božjoj, a i dostojanstvu ljudske osobe. Svim napastima "oduprite se jaki u vjeri!", opominje nas Sveti Petar (1 Petr 5,9). "Mi smo djeca svetaca i očekujemo život što ga Bog daje onima koji u svojoj vjernosti od njega ne odstupaju" (Tob 2,18).

8. Dragi vjernici! Sva proštenja, hodočašća i pobožnosti u ovoj "Godini vjere" neka budu nadahnuta Vjerovanjem. Sveti Otac naročito želi, da se svaki dan moli Vjerovanje, osobito u našim kršćanskim zajednicama. Molimo se posebno za svoju braću u svijetu, koja trpe poradi vjere! Povodom "Godine vjere" bit će kod nas tiskan umjetnički izradjen tekst Apostolskog vjerovanja, pa preporučujemo svakoj katoličkoj obitelji, da u svom domu na počasnom mjestu, uz Raspelo, drži uokrivren tekst Vjerovanja. Neka to Vjerovanje bude pravilo života i dnevna molitva svake

naše obitelji, kako biste "preporodjeni riječju Božjom živom i vječnom" (1 Petr 1,23) baštinili slavu djece Božje.

Čini nam se, draga naša braćo i sestre, da bismo sve, što smo vam rekli u ovoj našoj pastirskoj poruci, mogli sažeti u krepke riječi Sv. Pavla iz poslanice Korinćanima: "Bdijte, čvrsto stojte u vjeri, muževno se držite, budite jaki! Sve, što činite, neka bude u ljubavi!" (1 Kor 16,13-14).

I na kraju, mi vam zajednički upućujemo svoj pastirski blagoslov služeći se riječima Sv. Petra: "A Bog izvor svakovrsne milosti, onaj koji vas je u Kristu pozvao u svoju vječnu slavu, sam će vas, kad budete neko vrijeme trpjeli, usavršiti, učvrstiti, ojačati i utvrditi. Njemu pripada vlast u vijeke vjekova! Amen." (1 Petr. 5, 10-11).

U Zagrebu 15. lipnja 1967.

VAŠI BISKUPI.

BISKUPSKI ORDINARIJAT MOSTAR

Broj: 563/67.

DIJECEZANSKI TAKSOVNIK

I) MISNE TAKSE

1) Tihe mise:

- a) Obična 1500 S.Din.
- b) Fiksirana 2000 "
/ Fiksirana misa je ona, koja se na zahtjev stranke ima služiti
odredjenoga dana, kao vjenčana, ukopna, na godišnjicu smrti ili
radi koje druge potrebe vjernika. Ukoliko svećenik sam ili
po drugome ne može po stranci odredjenoga dana služiti mise,
ne smije uzeti povišenu taksu./

2) Pjevanje mise:

- a) Bez asistencije 3000 S.Din.
/ Od toga celebrantu 2500, crkvi 300/
- b) S asistencijom 5000 "
/ Od toga celebrantu 2500, crkvi 500, asistentima po 1000/

II) OSTALE LITURGIJSKE TAKSE

1) Tumba poslije mise za pokojne:

- a) Ako je misa bez asistencije 800 S.Din.
/ Od toga: celebrantu 500, crkvi 300/
- b) Poslije svečane mise za pokojne 1400 "
/ Od toga celebrantu 500, crkvi 300, asistentima po 300 /

Napomena:

- 1) Kod misa "ex cappa" ne smije se upotrebljavati tumba.
- 2) Gregorijanskih misa kod nas nema.

2) Sprovod: 2500 S.Din.

/ Ako župnik ne vodi sprovoda, onda pripada župniku
1700, a voditelju 800 S.Din./

3) Vjenčanje: 4000 "

/ Od toga Ordinarijatu 500 /

4) Uvod žene u crkvu iza porodjaja 150 "

III) TAKSE ŽUPSKE KANCELARIJE

Biljeg:

- 1) Izvadak iz matica (krsni, slobodni, vjenčani... list).... 500 + 100 S.Din
- 2) Potvrda o krštenju, vjenčanju, smrti 300 + 100 "
- 3) Obiteljska lista bez obzira na broj djece 600 + 300 "

- Biljeg:
- 4) Izvještaj o izvršenim navještajima župniku zaručnice ili zaručnika -(otpusnica na vjenčanje)..... 500 + 200 S.Din.
 - 5) Otpusnica na vjenčanje izvan župe zaručnikā (u treću župu, crkvu, ako je nadležni župnik obavio zaručnički ispit)....1000 + 400 "
 - 6) Krizmena cedulja 600 "
 - / Od toga župniku 400, djelitelju 200. Ako je dvoje ili više djece iz iste obitelji, taksa se snizuje na polovicu/.
 - 7) Dekanska vizitacija 3000 "
 - 8) Svaku molbu treba biljegovati sa 100 "
 - 9) Svaki zapisnik kao prilog molbi biljeuguje se sa 50 "

IV) TAKSE BISKUPSKE KANCELARIJE

- 1) Oprost od svakog pojedinog navještaja 500 + 100 "
- 2) Oprost od malodobnosti 900 + 300 "
- 3) Oprost od zabrane mješovite vjere 1200 + 200 "
- 4) Oprost od zapreke različenosti vjere 1200 + 300 "
- / Jedan primjerak reverzala za 3 i 4 biljeuguje se sa/..... 50 "
- 5) Oprost od zapreke zločina 1400 + 300 "
- 6) Oprost od umaknuća 2500 + 500 "
- 7) Oprost od zapreke krvnoga srodstva:
 - a) u II koljenu 1400 + 300 "
 - b) u III koljenu 1200 + 200 "
- 8) Oprost od zapreke tazbine (svaštva) I-II koljeno 1200 + 200 "
- 9) Pozakonjenje djeteta (svakog) naknadnim vjenčanjem roditelja /Prilozi se biljeguju sa 50 Din/..... 400 + 50 "
- 10) Konvalidacija i sanatio in radice 1500 + 300 "
- 11) Poništenje braka ob defectum formae 2000 + 400 "
- 12) Postupak za proglašenje mrtvim 1500 + 300 "
- 13) Oprost od doprinosa krsnoga ili slobodnoga lista 400 + 200 "
- 14) Dozvola za krštenje ili vjenčanje u privatnom stanu ili filijalnom selu 400 + 300 "
- 15) "Nihil Obstat" 400 - "
- 16) "C e l e b r e t" 700 + 100 "
- 17) Rješenje svake druge molbe za kakvu dozvolu, potvrdu, na pr. dopust, razni blagoslovi, testimoniali, i slično, za koje gore nije predviđena specijalna taksa 300 + 200 "

Napomene:

- 1) Svi su svećenici i župnici dužni pridržavati se propisa o visini misnih stipendija (kan. 831), kancelarijskih pristojbi i biljegovina (kan. 2408).
- 2) Kad se radi o siromašnim strankama, neka im župnik snizi ili potpuno oprosti taksu, a kad se radi o taksama biskupske kancelarije, neka župnik u molbi predloži, da se taksa snizi ili potpuno oprosti.
- 3) Župnici nabavljaju biljege iz kancelarije biskupskoga Ordinarijata.
- 4) Ovaj taksovník stupa na snagu 1. srpnja 1967. godine.

Mostar, dne 23. lipnja 1967.

+ P E T A R, biskup

O R D O M I S S A E

Nacrt obreda sv. mise prema II. Instrukciji Sv. Kongregacije Obreda od 4. svibnja 1967.g.
(Radjeno prema odredbama Instrukcije i uputama nadb. Ordinarijata u Ljubljani -Okružnice br. 8/1967.g.-).

I) LITURGIA VERBI

- 1) U sakristiji: 1) MANIPUL se ne mora uzimati kod odjevanja za sv. misu.
2) Mjesto CRNE, može se uzimati LJUBIČASTA boja. Preporuča se obzir i čekati na upute za svu dijecezu.

2) Izlazak na oltar - pristupne molitve:

Dolazi iz sakristije pred oltar, poklekne(ako se na oltaru ili u neposrednoj blizini nalazi SANCTISSIMUM), uzlazi na oltar, rasprostire korporal, otvara misnu knjigu(ukoliko i jedno i drugo nije već prije učinjeno - što se preporuča kod pjevanih sv. misa i pučkih). Vraća se na podnožje oltara i bez poklecanja započinje pristupne molitve. Dok ih moli, vlada se kao i do sada. Po tom uzlazi na oltar moleći "Aufer a nobis..." i na "oramus te..." poljubi oltar i odlazi ka knjizi (ili ambonu, pričesnoj ogradi), te moli ulaznu pjesmu (ako je ne recitira(pjeva) zbor.

3) Bogoslužje riječi:

"Kyrie..." moli u sredini(ili na ambonu...) Takodjer i "Gloria...". Nakon toga okrene se (ili samo raširi ruke, ako je na ambonu... ili na oltaru "versus populum"), bez poljupca oltara i govori: "Dominus vobiscum....." i moli oraciju dana. Moli samo jednu. Treba li dodati drugu (usp. Instrukcija, br. II), moli je sub unica conclusione sa prvom. Nema više onih tzv. "orationes inseparabiles" kao na pr. na blagdan sv. Petra i Pavla. Moli se samo prva molitva. Nema oracije na misijsku nedjelju za misije, nego za misije se posebno moli u molitvi vjernika.

Poslanicu čita (pjeva), ili sluša kod ambona sjedeći. Tako i Graduale, Tractus, Alleluia.

"Munda cor..." moli kao obično na sredini oltara(ili kod ambona, okrenut prema oltaru, uz mali naklon glave).

Evandjelje čita (pjeva) kao i do sada * uz male križiće i poljubac knjige.

Nakon vjerovanja u misama s pukom dolazi "oratio fidelium". Svećenik započinje, okrenut prema svijetu govori: Gospodin s vama... i: Pomolimo se! Zazive može moliti (pjevati) svećenik, ministrant(okrenut prema puku), lector, zbor pjevača. Svećenik sudjeluje s pukom odgovarajući na zazive. Završuje se molitvom, koju svećenik moli(pjeva) sklopljenih ruku. Ispred nje ne govori: Pomolimo se!

Ako se ne moli "oratio fidelium", onda iza vjerovanja, odnosno svršetka Evandjelja u misama bez "credo", svećenik se okrene prema puku(odnosno raširi ruke na ambonu) i bez poljupca oltara govori "Dominus...." Okrene se prema oltaru (ostane na mjestu na ambonu...) i govori: "Oremus..." i recitira prikaznu pjesmu(ako je ne recitira zbor ili tko drugi!).

Homilija se drži iza Evandjelja s ambona(oltara) bez ikakvih posebnih uvoda (molitve: Ččenaš, Zdravo Marijo ili sl.).

II) LITURGIA PANIS

1) Ofertorij:

Nakon svršetka molitve vjernika, odnosno izmolivši prikaznu pjesmu, svećenik počinje PRIKAZANJE. Ako je bio na ambonu, kod pričesne ograde, vraća se na oltar, bez poljupca pristupa prikazanju.

Otkriva kalež, uzima patenu s hostijom kao i obično i moli "Suscipe..." te nakon svršetka molitve spusti patenu s hostijom na korporal, ne praveći nikakva križa s patenom. Patena se ne stavlja pod korporal, nego se stavlja na mjesto gdje je do sada stajala hostija na korporalu i hostija se nalazi na pateni prije i poslije konsekracije. Kod ulijevanja vina i vode, čini znak križa nad ampulicom s vodom kao i do sada.

Ulivši vino i vodu, na sredini moli "Offerimus..." držeći kalež u visini očiju, te po tom ga spusti na korporal bez ikakva križa s kaležom nad korporalom, i pokrije ga palom.

Kod molitve "Veni sanctificator..." na riječ: "benedic..." čini znak križa nad kaležom i hostijom zajedno kao i do sada.

"Lavabo" i "Suscipe..." moli kao i do sada.

Iza toga bez poljupca oltara okrene se vjernicima, raširivši i sklopivši ruke govori odgovarajućim glasom: "Orate, fratres....".

Nakon odgovora vjernika moli raširenih ruku prikaznu molitvu i prefaciju kao i do sada. "Sanctus..." recitira s pukom, ili pjeva, ako je melodija kraća i jednostavnija. Kod polifonije, moli kanon dok zbor pjeva "Sanctus", a celebrant ne mora "sanctus" za sebe recitirati.

2) K a n o n:

a) Do konsekracije:

U misama s pukom može celebrant moliti glasno kanon, odnosno u pjevanim misama i pjevati onaj dio, koji se pjeva u koncelebriranoj sv. misi. Izgleda da Instrukcija ovo dozvoljava u pretpostavci, da će se kanon moliti (pjevati) na narodnom jeziku. Prijevod kanona na narodni jezik mora posebno odobriti Vijeće za provedbu Konstitucije o sv. Liturgiji, na prijedlog pokrajinskih biskupskih konferencija, i kod nas svećenik ne smije se služiti prijevozom kanona, koji se nalazi u misalu dra Kniewalda, ili u Bogoslužju dra Radića, premda su njihove knjige odobrene za privremenu uporabu u liturgiji.

Kanon započinje bez sagibanja tijela (uspravno stoji, kao kod prefacije), i raširenih ruku moli "Te igitur...".

Na riječ: "benedicas..." napravi znak križa odjednom nad kaležom i hostijom desnom rukom, dok lijeva stoji na oltaru izvan korporala, kao i do sada i dok križa izgovara riječi: ". haec dona, haec munera, haec sancta sacrificia illibata", i za tim nastavi raširenih ruku "in primis...".

Kod "memento..." i "Communicantes..." vlada se kao i do sada.

Na "Hanc igitur..." ispruži ruke nad oblata kao i do sada.

Ministrant može ovdje upozoriti znakom zvona vjernike, da se približuje čas konsekracije.

"Quam oblationem..." moli sklopljenih ruku bez ikakvih križanja nad kaležom i hostijom. Na riječi "Jesu Christi" naklon glavom.

b) Konsekracija. Na riječi "Qui pridie quam pateretur..." uzima hostiju u ruke, bez prethodnog brisanja prstiju o korporal, i govori: "accepit panem in sanctas ac venerabiles manus suas", podiže oči prema križu i govori: "et elevatis... omnipotentem", nakloni glavu i govori: "tibi gratias agens, benedixit - bez križanja nad hostijom - fregit, deditque... Accipite et manducate ex hoc omnes: Hoc est enim Corpus Meum". (Ništa se ne spominje da li se riječi konsekracije izgovaraju s dubokim naklonom nad hostijom kao i do sada!). Nakon pretvorbene riječi "Hoc... meum" ODMAH, bez genufleksije svećenik podigne HOSTIJU i pokaže je vjernicima da se poklone i odmah je spusti na patenu. Tad poklekne.

Palac i kažiprst iza konsekracije hostije ne moraju se više držati zajedno, nego ako bi celebrant primjetio da je koja partikula - fragment - prilijepila se uz prste, otrese prste nad patenom, a ne nad kaležom.

Iza genufleksije otkriva kalež i bez otresanja prstiju nad kaležom, govori: "Simili modo..... accipiens" - uzima kalež u ruke - "in manus suas", - nakloni glavu i moli: "item tibi gratias agens, benedixit - bez križanja nad kaležom - deditque.... dicens: & Accipite.... Hic est.... ... peccatorum". Odmah dodaje: "Haec quotiescumque... facietis " i onda podigne kalež na adoraciju vjernicima, a da nije prije toga genuflektirao - i spusti ga na korporal, pokrije palom i tad poklekne. (Ni ovdje se ništa ne govori, da li se riječi "Hic est.... peccatorum" izgovaraju s dubokim naklonom).

c) Poslije konsekracije:

Raširenih ruku (palac i kažiprst ne moraju biti sastavljeni kao do sada!) moli "Unde et memores....". Na riječi: "...hostiam puram..... v... aeternae " ne čini znaka križa ni nad hostijom ni nad kaležom, nego ruke drži raširene i moli.

Tako nastavlja i "Supra quae..."

Na "Supplices..." duboko se nakloni, ruke stavi na oltar kao i do sada i moli do riječi: "...Corpus et.... sumpserimus" - bez ikakvih znakova križa nad hostijom i kaležom - i uspravi se - bez poljupca oltara -, te na riječi "... omni benedictione coelesti et gratia..." čini znak križa na sebi kao i do sada. Na riječi "Per eundem.... Amen" sklopi ruke.

Na "memento mortuorum..." vlada se kao i do sada.

Takodjer i kod molitve "Nobis quoque..." udara se u prsa i nastavi raširenih ruku. Na riječi "Per Christum...." sklopi ruke i sklopljenih ruku nastavlja "Per quem haec.... praestas nobis", bez ikakvih znakova križa nad hostijom i kaležom.

Po tom svećenik otkrije kalež - bez genufleksije - uzme Hostiju između kažiprsta i palca desne ruke, lijevom kalež i zajedno podigne, držeći nad kaležom hostiju i moli (pjeva) "Per ipsum.... saeculorum". Kad vjernici odgovore "Amen", spusti kalež na korporal, hostiju na patenu / Ako treba, otrese kažiprst i palac nad patenom /, pokrije kalež, genuflektira.

3) P r i č e s t :

a) Priprava:

Sklopljenih ruku intonira (počinje): "Cremus.... dicere". Raširi ruke, moli (pjeva) "Pater noster....", nastavlja raširenih ruku "Libera nos... sve do: saecula saeculorum". Vjernici odgovore: "Amen".

Tek tada otkrije kalež - bez genufleksije - uzme hostiju i držeći je objema rukama razlomí po sredini. Cnaji dio koji drži u desnoj ruci, odloži na patenu, a od onog dijela, što drži u lijevoj ruci, odlomi partikulu. Preostali dio složi s onim dijelom na pateni, i držeći partikulu u desnoj ruci između kažiprsta i palca - dok lijevom pridrži - kalež - govori (ili pjeva) bez ikakvih križanja partikulom nad kaležom - "Pax Domini.... vobiscum". Vjernici odgovore: "Et cum... tuo". Po tom spusti partikulu u kalež i tiho govori: "Haec commixtio....". Pokrije kalež. Nema genufleksije.

Napomena: U misama "pro sponsis" neposredno pred "Agnus Dei..." mole se one dvije molitve: "Propitiare,,, Deus qui..." (na hrvatskom!).

Ako se zaručnici nalaze u posebnoj klupi - klecalu - može celebrant poći k njima i nad njima moliti one dvije molitve. U tom slučaju prije odlaska i nakon povratka na oltar genuflektira.

"Agnus Dei..." moli (pjeva) kao i do sada. Takodjer i one tri molitve prije sv. pričesti. Ako se daje "pax..." nema ljubljenja oltara.

b) Pričest svećenika, kad nema vjernika za sv. pričest:

Pošto je svećenik izmolio one tri molitve, genuflektira kao i do sada i nakon što se uspravio govori: "Panem caelestem....". Obred pričesti s presv. tijelom i krvlju isti je kao i do sada, samo otpadaju oni

križevi s hostijom, odnosno s kaležom prije pričesćivanja. Budući da je hostija bila trajno na pateni, samo s patene strese i skupi fragmente hostije prstom u kalež, a ne skuplja čestice s korporala.

c) Pričest svećenika, kad ima vjernika za sv. pričest:

Iza svršetka moljenja "Agnus Dei....." ministrant pozvoni zvoncem, da pozove vjernike na sv. pričest.

Pošto je svećenik izmolio one tri molitve, genuflektira, uspravi se i govori: "Panem caelestem....invocabo".

Za tim lijevom rukom uzima patenu, a u desnu ruku sv. hostiju / ništa se ne kaže, da li sv. hostiju drži u desnoj ruci sastavljenu kako je ležala na pateni, ili drži jedan komad preko drugoga!/, okrene se prema vjernicima - pričesnicima - i glasno govori: Evo Jaganjac Božji...." i nastavi zajedno s pričesnicima (vjernicima): "Gospodine, nisam...." (tri puta). Vjernici se udaraju u prsa, a ne i svećenik, jer su mu obje ruke zauzete.

Po tom - ako nije oltar versus populum - okrene se prema oltaru, govori "Corpus Domini....viatam aeternam.Amen", ne pravi nikakva znaka križa sv. hostijom, nakloni se duboko i pobožno pričesti. Upravi se, odloži patenu na korporal, malo meditira.

Iza toga otkrije kalež, bez genufleksije, uzima patenu, otrese fragmenta nad kalež (u kalež) i govori riječi: "Quid retribuam....". Uzima kalež desnom rukom, lijevom patenu i bez ikakva križanja pobožno se pričesti. Iza toga:

Ako je u sv. misi posvetio partikule za vjernike - što se vrlo preporuča - , otkriva ciborij, bez genufleksije, uzima sv. hostiju i dijeli sv. pričest vjernicima kao i do sada.

Ako uzima ciborij iz svetohraništa, pristupi tabernakulu, otključa, otvori bez poklecanja otkrije ciborij, uzme sv. hostiju i dijeli vjernicima. Nakon dijeljenja sv. pričesti, ako je preostalo sv. partikula i svećenik će ih reponirati u svetohranište, pokrije ciborij, otvori tabernakul i stavi ciborij, genuflektira i zaključa svetohranište.

Ako konsumira preostale posvećene čestice, čini to na oltaru, bez ikakvih genufleksija.

d) Zahvala iza sv. pričesti:

Za vrijeme dok se svećenik pričesćuje, moli se ili pjeva pričesna pjesma, odnosno sam će je svećenik moliti nakon što je uzeo prvu i drugu abluciju i složio kalež na oltaru.

Instrukcija posebno govori o zajedničkoj zahvali iza sv. pričesti vjernika. Obavlja se ili u tišini, ili zajednički, glasno, moleći psalme 33, 150, ili himne "Benedicite...Benedictus...".

Svećenik će završiti popričesnom molitvom kao i do sada. Prije molitve ne ljubi oltara.

4) Završetak sv. mise:

Nakon popričesne molitve, svećenik poljubi oltar, okrenut prema vjernicima govori: "Dominus vobiscum.....". Odmah iza toga podigne oči prema gore, podigne, raširi i sklopi ruke i govori: "Benedicat....." Iza toga kaže: "Ite, missa est....Idite u miru". - Bogu hvala, odgovore vjernici.

Napomena: 1) Blagoslov se daje i u mrtvačim misama i govori "Ite missa est..."

2) Ako slijedi procesija, ili absolucija za mrtve, onda iza "Dominus vobiscum..." govori svećenik: "Benedicamus Domino -Deo gratias!. Ne daje se blagoslov, nego se odmah pristupa procesiji, odnosno odrješenju. Za vrijeme odrješenja svećenik ne mora uzimati plašt, nego u kazuli može dati absoluciju za mrtve.

3) Na povratku u sakristiju može celebrant moliti "Placeat...".

*Urednik
M. Žurica
Biskupski ordinarijat*